

Giúp con em quý vị học tính toán

Dành cho phụ huynh/người chăm sóc trẻ trong hạng tuổi ở Nhà Trẻ cho đến các em Lớp 3

Nội dung

- Biến vấn đề tính toán thành một chuyện dễ dàng
- Tính toán trong sinh hoạt trong cũng như ngoài nhà
- Những trò chơi thú vị
- Rèn luyện tính tự tin
- Rèn luyện khả năng tính toán
- Nếu quý vị muốn hỗ trợ thêm cho con
- Những quyển sách hữu ích cần phải đọc

Ngày nào cũng có các cơ hội để giúp con quý vị học tính toán. Quý vị không cần phải giỏi toán. Tính toán có thể là một chuyện dễ dàng và thú vị.

Tập sách nhỏ này sẽ chỉ cho quý vị biết biến những sinh hoạt thường ngày như nấu nướng, sửa chữa và làm vườn thành cơ hội để con em học tính toán.

Sự hỗ trợ của cha mẹ có thể thường tạo nên sự khác biệt giữa niềm vui và sự sợ hãi khi tính toán ở trường. Quý vị có thể là nguồn nâng đỡ quan trọng cho con em, vậy thì tại sao không thử tính toán xem sao trong sinh hoạt hàng ngày.

Biến vấn đề tính toán thành một chuyện dễ dàng

Chúng ta áp dụng những phương pháp tính toán trong rất nhiều công việc hàng ngày của chúng ta. Cho nên, quý vị có thể bắt đầu ngay để giúp con học hỏi. Xin quý vị nhớ một số mẹo sau đây.

- Nói ra tiếng những gì mình làm để con biết lý do gì quý vị làm như vậy. Chẳng hạn như quý vị nói *cha/mẹ đang nghĩ không biết có đủ bánh mì hay không. Vậy chúng ta thử đếm cho chắc ăn.*
- Cố tạo niềm vui qua việc tính toán. Chẳng hạn như khi chở con đi vòng vòng, quý vị nên hỏi con tìm những bảng số xe có số 8; chỉ cho con biết cách sử dụng thước vuông tổng hợp đánh dấu trên tấm gỗ để làm móng vuông góc.
- Nên nhớ là không phải lúc nào quý vị cũng cần phải giúp con tính toán. Bởi vì phương thức hiệu quả hơn cả là 'làm thường xuyên và mỗi lần làm một chút'. Một vài phút mỗi ngày cũng được cơ mà.
- Ngõ lời khen con khi thấy con thử tính toán ngay cả khi con trả lời không đúng. Quý vị sẽ giúp con biết tự tin.

Tính toán trong cũng như ngoài nhà

Trong nhà

- nấu nướng (đếm khoai tây cho từng người; cân đo các thành tố dùng trong công thức nấu nướng)
- lúc giặt dũ (soạn quần áo thành từng loại; xếp những đôi vớ cùng loại với nhau)
- dọn dẹp nhà cửa (nói về vị trí như ở trên, bên dưới, ở trong, bên phải, bên trái, ở phía trước, ở đằng sau)
- chia sẻ đồ ăn (cắt bánh sandwich/trái cây làm đôi và nói *cha/mẹ đã cắt chiếc bánh/quả dưa thành hai phần bằng nhau - một nửa cho con và một nửa cho cha/mẹ*)
- Giờ tắm (hỏi con phải cần bao nhiêu ly nước mới có thể đổ đầy một bình nhựa đựng nước)
- Chỉ cho con thấy những hình dạng trong nhà (*cái thảm này hình bầu dục, quả bóng có hình cầu*)
- Nói chuyện về thời giờ (giờ bắt chương trình truyền hình ưa chuộng cho trẻ nhỏ hay nếu con đã lớn hơn, quý vị có thể tính toán với em xem chương trình kéo dài bao lâu); viết ngày giờ có những chương trình thể thao trên một quyển lịch.

Ngoài vườn

- đếm và chia luống ươm cây con
- nói chuyện về chiều cao của cây
- ước lượng xem có thể hái được bao nhiêu quả cà chua
- nói chuyện về số lượng bồi cần phải có để phủ cả khu vườn

Trong khu xóm

- chỉ cho con thấy số nhà – nói cho con biết số nào là số chẵn và số nào là số lẻ
- đếm nhà trên đường của mình
- nói về hình dạng chẳng hạn như những dấu hiệu (dấu nhường đường có hình tam giác)
- chỉ dẫn để con biết đường tới nhà người bạn hay tới các cửa tiệm

lúc đi xe

- đếm xe; chẳng hạn như quý vị nói *Minh thử đếm xem có bao nhiêu xe màu đỏ nhá*
- chỉ đường và theo lời chỉ đường bằng cách sử dụng những từ phải, trái, bắc, nam, đông và tây!
- chỉ cho con biết cách xem bản đồ trong quyển bản đồ đường phố bằng cách sử dụng những số và mẫu tự tham chiếu

Khi đi mua sắm

- đếm những món hàng khi bỏ những món ấy vào xe đẩy
- chỉ cho con thấy những hình dạng 3 chiều và hỏi xem con có biết tên của những hình dạng ấy không (Chẳng hạn như, *chiếc hộp này có hình trụ*)
- nói chuyện về tiền bạc, đồng cắc và tiền giấy
- nói chuyện về việc để dành tiền để làm một chuyện đặc biệt nào đó
- tính xem phải cần bao nhiêu (có tất cả 5 người và mỗi người cần 3 xúc xích)

Những trò chơi thú vị

Hopscotch: đây là trò chơi rất hay để học số và thực tập!

Vỗ bóng: đếm xem các em có thể vỗ vào quả bóng bao nhiêu lần để chuyền qua người khác trước khi nó chạm xuống sàn nhà. Chơi ván khác khi quả bóng chạm sàn nhà.

Dominoes: đếm và tìm những dấu chấm ăn khớp với nhau.

Tìm kiếm: chỉ đường hay vị trí như là mấu chốt để tìm một vật gì đó. Những mấu chốt đó có thể là *Tìm bên dưới...; Vật đó ở trong...; Nhìn phía sau...*

Board games: Giúp các em đếm và lưu giữ số điểm.

Tim đồ vật: viết danh sách một số đồ vật cho con để con đi tìm trong nhà hay ngoài sân. Chẳng hạn như 3 hột keo; 4 chiếc lá nâu; 1 chiếc lá đỏ; 5 kẹp quần áo; 2 viên gạch đỏ; 1 vỏ ốc...v..v.

Tim kho tàng: trò chơi này giúp trẻ em nhận biết phương hướng và vị trí. Viết những chi tiết chỉ đường để con tìm một dấu hiệu giúp em lần ra một dấu hiệu khác, và cứ thế mà tìm cho đến khi tìm được 'kho tàng'. Chẳng hạn như, *Hãy tìm **dưới** chiếc gối; tìm **đằng sau** cửa bếp; tìm **trên** nóc máy truyền hình; tìm **trong** máy giặt.*

Đổ xúc xắc: dùng hai con xúc xắc để giúp con làm tính cộng bằng cách cộng thật nhanh những số nhỏ lại với nhau.

Tim bảng số: tìm bảng số có số 1 rồi tìm bảng số có số 2 và cứ tiếp tục như thế. Để những em lớn tuổi hơn cảm thấy hứng thú hơn, quý vị nên yêu cầu các em cộng hai con số trên bảng số lại để có con số lớn hơn 9; hay cộng mọi con số lại hoặc lấy số lớn nhất trừ số nhỏ nhất.

Con số bí ẩn: nghĩ ra một số nào đó. Hỏi con đoán được số đó là số nào không. Quý vị vừa hỏi vừa gợi ý cho con. Chẳng hạn như quý vị nói *Con số của cha/mẹ nhỏ hơn số 10 nhưng lớn hơn số 19. Số chẵn và có khi được gọi là một tá.*

Bảng số xe (trình độ cao hơn): nhìn vào các con số trên bảng số, chẳng hạn như 5, 3, 7 và hỏi *Con đọc những con số đó như thế nào (năm trăm ba mươi bảy); số nào là số lớn nhất nếu con sắp lại những con số đó? (bảy trăm năm mươi ba); số nào là số nhỏ nhất? (ba trăm năm mươi bảy); Con có thể cộng những con số đó vào với nhau không?*

Tim số: viết một vài con số trên một miếng giấy chẳng hạn như 12, 15, 10, 14, 26, 11, 17, 21, 5 và

nói: Con số cần phải tìm thì lớn hơn 12 (gạch bỏ con số 12 và những con số nhỏ hơn 12 – 12, 10, 11, 5); con số cần phải tìm là số lẻ (gạch bỏ những con số chẵn còn lại – 14, 26); con số cần phải tìm là một số do một con số nào đó nhân với 5 (loại bỏ 17, 21). Vậy số đó là số gì? (Trả lời 15)

Rèn luyện tính tự tin

Điều quan trọng là quý vị phải có lời khen con khi chúng học tính toán. Ngay cả khi tính sai đi nữa, các em vẫn đáng được tuyên dương bởi vì ít ra thì các em cũng đã cố gắng làm thử. Trẻ em có thể mất tự tin nếu các em kém khả năng tính toán. Nhắc nhở cho các em hiểu rằng những hoạt động khác như nhảy chân sáo, đạp xe đạp và chơi trò chơi cũng cần phải tập luyện rất nhiều. Một khi đã giỏi rồi, chúng ta sẽ cảm thấy thích môn đó hay hoạt động đó hơn nhiều.

- Nếu con quý vị không biết câu trả lời, quý vị nên để cho con có thêm chút thì giờ để tìm ra câu trả lời. Quý vị nên gợi ý hay cho con những mấu chốt. Khuyến khích con làm thử xem sao.
- Ngỏ lời khen ngợi con mỗi khi thấy con cố gắng. Cho con có thì giờ sửa lại câu trả lời. Nếu cho con biết câu trả lời, quý vị nên giải thích cho con hiểu quý vị làm thế nào để tìm ra lời giải.
- Nói cho những người khác trong gia đình cũng như bạn bè biết con đã học và làm được những gì. Ông bà, anh chị cũng như bạn bè cũng có thể khích lệ và hãnh diện về các em.
- Chụp hình con. Ngắm nhìn những tấm hình này và nói về khả năng tính toán con đã học được chẳng hạn như lựa các đồ vật theo từng nhóm hay cân.

Rèn luyện khả năng tính toán

Quý vị nên giúp con bằng cách:

- Hát những câu có âm vần với các con số theo thứ tự, chẳng hạn như *One, two, three, four, five – once I caught a fish alive; One, two, buckle my shoe; Five little ducks; Ten green bottles*
- Xin con đếm dùm, chẳng hạn như *Con làm ơn lấy cho cha/mẹ bốn cái đĩa rồi mình thử đếm xem có bao nhiêu quả táo*
- Chơi trò chơi đòi hỏi các em phải tưởng tượng xem có gì bị thiếu trong một nhóm đồ vật, chẳng hạn như xếp 5 quả chuối trên bàn rồi che đi 1 quả và hỏi con xem có bao nhiêu quả chuối bị mất tích.

Sau khi con đã tiến triển hơn:

- Quý vị nên yêu cầu con đếm dùm bằng cách hỏi như *cha/mẹ đã có đủ số lượng cần dùng chưa? Con của quý vị thể nào cũng sẽ sử dụng khả năng đếm để tìm câu trả lời.*
- Chơi trò chơi đòi hỏi con phải cho quý vị biết là bao nhiêu mà không cần phải đếm, chẳng hạn như dơ một số ngón tay trên cả hai bàn tay lên thật nhanh và hỏi *Có bao nhiêu ngón trên mỗi bàn tay vậy con? Có bao nhiêu ngón trên cả hai bàn tay?*

Thời gian sau:

- xem qua tập danh mục hàng hoá với con và hỏi con giúp quý vị tính xem quý vị có đủ tiền để mua một số đồ hay không
- chơi loại board games đòi hỏi các em phải quản lý những số tiền giả thật lớn
- cho con biết mỗi khi thấy tính nhân có thể giúp cho chuyện tính toán trở nên dễ dàng hơn, chẳng hạn như *Nếu mỗi người trong gia đình ăn 3 xúc xích trong bữa chiều, chúng ta sẽ phải mua bao nhiêu xúc xích?*

Nếu quý vị muốn hỗ trợ thêm cho con...

Thảo luận thường xuyên với giáo viên của con về sự tiến triển trong khả năng tính toán của con và đừng quên khen ngợi con mỗi khi con có nỗ lực hay đạt được thành quả nào đó.

Nếu con tôi học thêm ngôn ngữ khác thì sao?

Nếu con quý vị học tiếng Anh như là sinh ngữ hay tiếng địa phương phụ, quý vị cần phải hỗ trợ con cả trong ngôn ngữ chính hay tiếng địa phương lẫn tiếng Anh. Nói chuyện với con về vấn đề tính toán bằng ngôn ngữ chính của quý vị. Như vậy, các em sẽ ít hiểu lầm hơn. Nếu các em học nói tiếng Anh, học tập tích cực là một phương pháp hiệu quả. Qua phương cách này, các em có thể hiểu quý vị đang nói gì bằng cách quan sát và thực hành thay vì chỉ lắng nghe.

Nếu con tôi bị khuyết tật thì sao?

Hỗ trợ con tại nhà chẳng những sẽ giúp các em hiểu dễ dàng hơn mà còn có công dụng nâng cao khả năng của các em, đem lại sự tự tin và làm các em cảm thấy thích đi học hơn. Một số trẻ hiểu phương cách tính toán khá dễ dàng cho dù các em gặp khó khăn khi học ngôn ngữ. Những chương trình dựa trên máy điện toán đem lại lợi ích cho một số trẻ em. Quý vị nên gặp giáo viên đều đặn và phải biết chương trình giáo dục con cái mình liên hệ tới những gì.

Những sách hữu ích cần phải đọc

Trong khi đọc thành tiếng, quý vị nên hỏi những câu như:

Ai là người thứ nhì đến nơi? Có bao nhiêu người tóc nâu? Quý vị nên nói chuyện về vị trí các đồ vật trên trang sách. Có cái gì trong bồn tắm vậy? Quý vị cũng nên dùng các giới từ ở trong, ở ngoài, ở trên và ở dưới.

One is a Snail, Ten is a Crab by April Pulley Sayre and Jeff Sayre

Edward the Emu, Knowles Sheena and Rod Clement

Rosie's Walk, Pat Hutchins

Fifteen Pigs on a Pirate Ship, P Edwards and G Parkin

The Very Hungry Caterpillar, Eric Carle

The Australian 1, 2, 3 of Animals, Bronwyn Bancroft

The Doorbell Rang, Pat Hutchins

Ten Apples Up On Top! Dr Seuss

Counting on Frank, Rod Clement

Mr Archimedes' Bath, Pamela Allen